

Samhällsutveckling
Maria Kumpula
Tfn: 063146626
E-post: maria.kumpula@regionjh.se

2022-03-15

RUN/12/2022

Uppföljningsrapport Regional utvecklingsstrategi (RUS) och Smart specialisering (S3)

Alla regioner i Sverige har en regional utvecklingsstrategi. Det är ett uppdrag som styrs genom den statliga förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete. Region Jämtland Härjedalen har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet i Jämtlands län. Arbetet innebär bland annat att utarbeta en regional utvecklingsstrategi och samordna genomförandet av denna. Det innebär också att löpande följa utvecklingen i länet och de funktionella analysregionerna i länet i förhållande till regionala och nationella mål. Att årligen följa upp, att låta utvärdera och att till regeringen redovisa resultatet av det regionala tillväxtarbetet ingår också i Region Jämtland Härjedalens uppdrag. En regional utvecklingsstrategi ska ses över en gång per mandatperiod.

Den 18 december 2018 beslutade Regionala Utvecklingsnämnden att den Regionala Utvecklingsstrategin ska revideras med startskott den 1 januari 2019. Revideringsprocessen har nu avslutats i och med att en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) för Jämtland Härjedalen antogs den 17 februari 2021 i Regionfullmäktige. Program för Smart specialisering beslutades den 25 november 2020 av Regionfullmäktige.

Det nya regionala ramverket

- Regionala utvecklingsstrategin Jämtlands län 2050 – En nytänkande och hållbar region att leva, verka och utvecklas i
- Mål och långsiktiga prioriteringar för den regionala tillväxtpolitiken i Jämtland Härjedalen
- Program för smart specialisering i Jämtland Härjedalen 2021-2027

Den nya regionala utvecklingsstrategin (RUS) "Jämtlands län 2050 – En nytänkande och hållbar region att leva, verka och utvecklas i" är en gemensam målbild för länets utveckling och vart vi vill vara år 2050. Målbilden innehåller omställning och transformation där drivkrafterna är hållbarhet från alla tre aspekter, territoriellt perspektiv, social sammanhållning och digitalisering. Kopplat till denna målbild togs det även beslut om ett långsiktigt mål och tre prioriteringar för det regionala utvecklingspolitiska uppdraget.

Det långsiktiga målet

Utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av länet.

De tre långsiktiga prioriteringarna

- Förutsättningar för utvecklingskraft i hela länet

Insatser ska nå hela territoriet och ta hänsyn till inomregionala skillnader. Vi följer upp vilka effekter insatserna ger i olika delar av länet.

- Hållbar utveckling genom att synliggöra och adressera målkonflikter i tillväxtarbetet

Prioriteringen ska gå mot en strukturomvandling av näringslivet. För att vara konkurrenskraftiga behöver näringslivet genomgå en industriell omvandling med ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet i fokus. De tre hållbarhetsdimensionerna är integrerade och ömsesidigt beroende av varandra och även samiska förutsättningar och behov inkluderas.

- Utveckling av styrkeområdena som pekas ut i program för Smart specialisering

Utifrån sex-stepsprocessen som är kopplad till Smart specialisering kommer Region Jämtland Härjedalen tillsammans med länets aktörer att ta fram handlingsplaner med vision, prioriteringar och insatser inom varje styrkeområde:

- Digitala lösningar
- Jord, skog och vatten
- Upplevelser
- Hållbar energi.

Prioriteringarna utvecklas löpande tillsammans med länets aktörer i den lärprocess som är en del av sex-stepsprocessen.

Program för Smart specialisering

Inom EU har begreppet strategi för smart specialisering (S3) vuxit fram och god styrning av den regionala S3 är idag ett krav för att ta del av europeiska struktur- och investeringsfonder som finns för att främja företagande och innovation. Smart specialisering är ett verktyg för det regionala tillväxtarbetet och handlar om att kraftsamla för stärkt konkurrenskraft och innovation med områden med utvecklingspotential. Program för smart specialisering i Jämtlands Härjedalen 2021–2027 slår fast länets prioriterade styrkeområden: Jord, skog och vatten, Hållbar energi, Upplevelser och Digitala lösningar. Här adresseras på ett övergripande plan de uppfyllnadskriterier EU-kommissionen slagit fast för kravet på god styrning av den regionala S3 och presenterar den process som kommer att användas för att bedriva tillväxtarbetet i Jämtlands län. Programmet ligger till grund för den Europeiska regionala utvecklingsfonden i Mellersta Norrland programperioden 2021–2027.

Programmet är en del av det styrdokument som sätter mål och prioriteringar för tillväxtarbetet i Jämtland Härjedalen och som enligt förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska ses över minst en gång mellan varje val till region- och kommunfullmäktige. Program för smart specialisering i Jämtland Härjedalen 2021–2027 kompletteras av handlingsplaner för respektive styrkeområde

Vad är genomfört under det föregångna året?

Årets insatser har varit mycket fokuserat på den interna omorganisering samt att bygga kunskap kring de nya styrdokumenterna och processerna kring dem, men även arbete med att ställa om arbetssätten för att tillsammans bygga ett processinriktat strategiskt arbetssätt som går gentemot den hållbara regionala utveckling som vi gemensamt i länet vill se i vår målbild i regionala utvecklingsstrategin.

Det andra fokuset har varit processerna kring Smart specialisering. För att vara förberedda inför den kommande programperioden av europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) så har mycket av fokuset varit att bygga arbetet kring Smart specialisering. Det är ett krav i den kommande programperioden för ERUF men vi i Jämtland Härjedalen har antagit utmaningen att arbeta med Smart specialisering som metod för att skapa framtidens konkurrenskraft och attraktivitet tillsammans med aktörer i länet.

Under året 2021 har vi:

- Haft flera interna möten med främst strategier, men även handläggare på finansiering och stöd kring de nya styrdokumenterna.
- De regionala styrdokument som reviderats har tagit hänsyn till RUS och det regionala ramverket med mål och prioriteringar.
- Utsett fyra processledare, en för varje styrkeområde
- Genomfört 16 workshops
- Samlat 110 stycken representanter från 40 olika organisationer och fyra olika sektorer (quadriple helix med offentlig, privat, akademi och ideell sektor)
- Genomfört en förstudie "Utveckla färdigheter för smart specialisering" dnr RUN/683/2020 där WSP var konsult.
- Det har tagits
- I den aktörsdrivna processen har en vision för varje styrkeområde tagits fram, den tillsammans med identifierade behov och utmaningar i länet har format den första handlingsplanen som ska ses över två gånger per år.
- Det har gjorts genomfört en "peer review" med statliga myndigheter för att utveckla arbetssätten
- Det har publicerats en utlysning kring "Stöd till innovationskluster" för att se om vi har aktörer i länet som vill bli operativa parter till oss i formandet av Smart specialisering.
- Ramverket för uppföljning kring RUS/S3 har sett över med hjälp av konsulter från Oxford Research, slutrapport kommer i slutet på mars 2022.
- Tillsammans med Mittuniversitetet och deras projekt InnoHeis har vi haft utbyte om utveckling av Smart specialisering med länder såsom Frankrike, Nederländerna, Finland, Polen, Litauen m fl
- Under året har vi även deltagit i olika nationella nätverk där vi utbytt erfarenhet både om RUS, S3 och hållbar utveckling med de andra regionerna i Sverige.
- Dialoger med Länsstyrelsen kring revideringar av deras styrdokument och även med kommuner kring deras tillväxt- eller utvecklingsstrategier samt även vid revideringar av översiktsplaner. För att koppla dem mot RUS.

Detta händer framöver

RUS färdplan

- Fortsätta se över ramverket för uppföljning och utvärdering och ger oss tips på vad som kan mätas och följas upp.
- Erbjudande om möten med alla kommuner kring RUS färdplan (samtidigt med S3 handlingsplan)
- Dialoger med aktörer kring uppbyggnad av färdplan, för att bygga en första färdplan mot 2050 under 2022.

S3 handlingsplan

Ett första utkast kommer att förankras och vara öppen för inspel via:

- Workshop i styrkeområdena (Handlingsplansverkstad)
- Erbjudande om möten med alla kommuner, information om RUS/S3 och möjlighet att ge inspel till handlingsplan
- Innehåller insatser på övergripande processnivå och på styrkeområdesnivå. (Kommer vid varje översyn bli mer fördjupad och spetsigare)